

OLOMOUCKÝ INFORMÁTOR

č. 3 /2026

Vydává: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
České republiky, zapsaný spolek
Oblastní pobočka Olomouc
I. P. Pavlova 184/69, 779 00 Olomouc
Tel: 585 427 750, E-mail: olomouc@sons.cz
www.sons.cz/olomouc, www.facebook.com/sons.olomouc

Časopis vychází pro vnitřní potřebu členů Oblastní pobočky SONS ČR, z. s.
Olomouc a jejich příznivců.

Je neprodejný.

Pracovníci:

Bc. et Bc. Klára Hájková - předsedkyně OP SONS e-mail: klara.hajkova@sons.cz
v současné době na mateřské dovolené

Jan Příborský - místopředseda OP SONS,
Tel: 778 412 710, e-mail: jan.priborsky@sons.cz

Mgr. Kateřina Göblová - vedoucí pracoviště pobočky , odborné sociální
poradenství, sociálně aktivizační služby, terénní služba pro seniory se ZP
Tel: 770 101 441, 585 427 750, e-mail: katerina.goblova@sons.cz
po a čt 7:30 - 16:30, út a st 7:30 - 15:00, pá 7:30 – 10:30

Jana Machalová – sociálně aktivizační služby
Tel: 773 793 042, 585 427 750, e-mail: jana.machalova@sons.cz
po a čt 7:30 - 17:00, út a st 7:30 - 15:00, pá 7:30 – 16:00

Dáša Battová – sociálně aktivizační služby
Tel: 778 758 933, 585 427 750, e-mail: dasa.battova@sons.cz
Čt 8:00 – 16:30

Jiřina Duchoňová – redakce Informátoru, pokladní, koordinátorka dobrovolníků
Tel: 778 702 401, 585 427 750, e-mail: jirina.duchonova@sons.cz
po – čt 9:00 – 14:00, pá 9:00 – 13:00

pro osobní návštěvu doporučujeme vždy předchozí telefonickou domluvu

Návštěvní hodiny:

Odborné sociální poradenství: (v kanceláři OP SONS)

pondělí 9:00 – 12:00 a 12:30 – 16:30

úterý 9:00 – 14:00 terénní služba

čtvrtek 9:00 – 12:00 a 12:30 – 16:30

jiný termín lze dohodnout telefonicky nebo e-mailem

Aktivizační setkání a poradenství v prostorách s bezbariérovým přístupem:

Litovel – po předchozí telefonické domluvě ve školící místnosti v přízemí Městského úřadu, nám. Přemysla Otakara.

Šternberk – první úterý v měsíci v době od 9:00 do 11:00 v Domě s pečovatelskou službou, Uničovská 51 a – klubovna 2. patro.

Úterý 3. března a 7. dubna v čase 9:00 - 11:00

Uničov – každou první středu v době od 8:30 do 10:30 v Centru sociálních služeb Uničov, Gymnazijní ul. 237.

Středa 4. března a 8. dubna v čase 8:30 - 10:30

Zapůjčujeme speciální pomůcky pro osoby s těžkým zrakovým postižením - po telefonické domluvě v kanceláři pobočky.

Rada oblastní pobočky Olomouc

Předsedkyně: Bc. et Bc. Klára Hájková

Místopředseda: Jan Příborský

Pokladní: Jiřina Duchoňová

Další členové: Mgr. Marta Cvoligová, Bc. Marie Kebrdlová, Bc. Klára Kutrová,
Ludmila Soltysiaková

SLOVO ÚVODEM

Jaro přichází pomalu, ale s velkou silou. Po dlouhých zimních dnech se svět znovu nadechuje – slunce hřeje o něco víc, příroda se probouzí, a i v nás samotných se se sluníčkem objevuje nový elán do života. Každý rozkvetlý strom připomíná, že změna je přirozená a že radost se často skrývá v drobných každodenních okamžicích.

Jaro láká k procházkám, setkáním s přáteli i k tichému posezení na lavičce s dobrou knihou. Přináší naději, a novou energii. A právě to je dobrý důvod si jaro užít. A my si ho také užijeme při setkávání na našich akcích, které pro vás připravujeme.

Vážení přátelé na naší pobočce došlo k několika personálním změnám. V lednu se s námi rozloučila Mgr. Zuzana Kundelová, které přejeme mnoho úspěchů jak v novém pracovním, tak i osobním životě.

Na její místo nastoupila Jana Machalová, dále máme novou posilu Dášu Battovou, obě mají na starosti sociálně aktivizační služby.

Vážení, ráda bych vás touto cestou pozdravila, protože s některými z vás jsem se nestihla rozloučit osobně. Odcházím z pracovní pozice v SONS, ale věřím, že se budeme potkávat i nadále, protože zůstávám členkou a jsem dlouholetou příznivkyní této organizace. Jako dobrovolnice za studentských let jsem SONS poznala v jejích samotných začátcích a letos od té doby uplynulo už krásných 30 let! Přeji vám všem vše dobré do let dalších a těším se na společná setkání.

Zuzana Kundelová

Poděkování Zuzce Kundelové

Zuzi,

za sebe, Honzu i ostatní členy Oblastní rady, kolegyně a spolupracovnice – a věřím, že i za členy a klienty pobočky a všechny, s kým jsi přišla v SONS do kontaktu – Ti chci poslat jedno velké **DĚKUJEME**.

Za to, že jsi tu s námi byla, a že jsi – i když si to třeba neuvědomuješ – jsi pořád naší součástí a je nám strašně líto, že se nebudeme potkávat častěji.

Do dalšího profesního i soukromého života Ti všichni přejeme vše dobré, hodně úspěchů a radostí. Hlavně ale zdraví, štěstí, lásku a životní pohodu.

Marie Kebrdlová

Všechny Vás zdravím, jmenuji se Jana Machalová a ráda bych se Vám představila. Do SONS Olomouc jsem nastoupila v lednu a od té doby mě můžete vídat na pobočce od pondělí do pátku. Těším se na spolupráci a kdykoliv se na mě můžete obrátit. Tato pracovní pozice je pro mne první zkušeností v sociálních službách a těším se na nové zkušenosti a poznatky.

Vážení,

Jmenuji se Dáša Battová a budeme se spolu potkávat každý čtvrtek. Ve čtvrtky se na mě můžete obracet také telefonicky. Těším se na naši budoucí spolupráci.

NABÍDKA AKCÍ

Klub kutilů – každé pondělí 10:00 – 12:00

Pletení košíků z pedigu, dekorace, aranžování, batikování...

Klub Pamatováček – každé úterý 9:30 – 11:30

Zábavnou formou trénujeme paměť.

Salsa s Martou – každé liché úterý 13:30 – 14:30

Na těchto lekcích se můžete naučit nejen salsu, ale i další kubánské a latinskoamerické tance.

Bowling – každé liché pondělí 14:00 – 15:00

V Bowland bowling centru v Šantovce, přihlášení nutné, cena 40,- Kč/os., sraz 13:45 před vstupem nebo 13:30 před Poliklinikou na Tržnici.

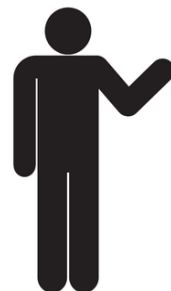
Klub setkávání – zpravidla každý čtvrtek 14:00 – 16:00

V rámci klubu setkávání obvykle ve čtvrtek, ale příležitostně i v jiné dny, pro vás pořádáme různorodě zaměřené aktivity jako besedy, návštěvy kulturních akcí, komentované prohlídky, poznávací zájezdy a zážitkové akce, u kterých uvádíme podrobněji jednotlivé termíny a obsah zaměření.

BŘEZEN

4.3. STŘEDA 13:30 POZOR ZMĚNA – akce výjimečně ve středu

Prohlídka nové pobočky KMOL na Trnkové – Výjimečně ve středu se vydáme prozkoumat nově otevřenou pobočku knihovny na Trnkové tzv. Kotelnu. Pro lepší orientaci a samostatnost našich uživatelů nám knihovna ochotně zprostředkuje prohlídku nových prostor i s krátkým komentářem. **Sejdeme se 13:15 na tramvajové zastávce Rožňavská (směr U Kapličky). Na akci se prosím přihlaste.**

12.3. čtvrtek 14:00

Pivovar Moritz – tentokrát navštívíme známý a populární olomoucký pivovar, kde si uživatelé mohou vychutnat atmosféru začátku 20. století, kdy kvalitní dřevěný nábytek i podlaha byly vizitkou řemeslníků. Sládek pivovaru nás seznámí s historií tohoto podniku a s procesem vaření jejich vynikajícího piva, s kterým mají více jak desetileté zkušenosti. **Sejdeme se ve 13.45 u restaurace Drápal. Na akci se prosím přihlaste předem.**

19.3. čtvrtek 14:00

PŘESUNUTO Z ÚNORA – Literární okénko – Přijďte si s námi poslechnout zajímavou detektivku pod vedením Jana Příborského, o které budeme následně společně diskutovat.

26.3. čtvrtek 14:00

Oblastní shromáždění – viz. podrobná pozvánka níže.

PŘIPRAVUJEME a bližší informace rádi sdělíme

- **2.4. čtvrtek 8:15 -14:30 Kostel Křtiny** – Společně se vydáme na první autobusový zájezd letošního roku. Pojedeme se podívat na kostel Křtiny, ke kterému si řekneme pár zajímavostí. Nedaleko kostela se nachází i Arboretum, které lze také navštívit. Stavíme se také u Jedovnických rybníků, které jsou lákadlem spousty turistů. **Odjezd bude v 8:15 z autobusové zastávky „M“ u vlakového nádraží v Olomouci. Na tuto akci je třeba se předem přihlásit.** Vzhledem k charakteru akce je třeba, aby držitelé průkazu ZTP/P měli svého průvodce, kterého se na vyžádání vynasnažíme zajistit. Předpokládaný návrat kolem 14:30 – 15:00.
- Zámek Náměšť na Hané
- Ve dnech 8. až 10. května 2026 se již tradičně uskuteční ozdravný pobyt v lázních Skalka. Cena na osobu je 2885 Kč/osoba pro členy 2700 Kč. V případě zájmu se prosím hlase **telefonicky, nebo na e-mail: olomouc@sons.cz**.
- Koncert v rámci Dnů umění nevidomých - 13. 5. 2026 v Červeném kostele v Olomouci

Podrobnější informace k plánovaným akcím zasíláme hromadným e-mailem.
V případě zájmu o konkrétní pozvánku vám ji rádi po domluvě zašleme poštou.

**Změna programu je možná, konání akcí si lze telefonicky ověřit.
Pro rychlejší kontakt v případě změny doporučujeme se předem hlásit.
Na akce mimo klubovnu se vynasnažíme držitelům ZTP/P na vyžádání
zajistit doprovod.**

POZVÁNKA

Sjednocená organizace nevidomých
a slabozrakých

České republiky, z. s., Oblastní pobočka Olomouc

Vás srdečně zve na

OBLASTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

setkání se uskuteční

ve čtvrtek 26. března 2026 od 14 hodin v Domě Armády
adresa: 1. máje 821/3

sál bude zpřístupněn od 13:00

PROGRAM:

13:00 - 14:00 Prezence, neformální setkání účastníků;

14:00 – 16:00 Průběh jednání s následujícím programem:

- Kulturní vystoupení
- Přivítání přítomných a prezence
- Promluva k 30. výročí založení SONS ČR
- Kontrolní zpráva revizní komise o hospodaření pobočky za rok 2025
- Volba nové Oblastní rady a Kontrolní komise
- Pozvání na plánované akce
- Diskuse

Doprava od hlavního vlakového nádraží: Tramvají č. 2, 3, 4 a 6. Výstupní stanice
U Dómu, odtud bude na vyžádání zajištěn doprovod.

Na setkání s Vámi se těší

místopředseda Jan Příborský, pracovníci pobočky a členové Oblastní rady

kontakty: email: olomouc@sons.cz tel: 585 427 750 /záznamník/

PORADENSKÉ OKÉNKO

Vlakem po Praze pro handicapované zdarma

Od ledna 2026 se v Praze mění tarif pro městskou hromadnou dopravu. Přináší mimo jiné i novou výhodu pro osoby se zdravotním postižením.

Nově bude přeprava vlakem po Praze pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P bezplatná, stejně jako tomu bylo dosud v případě ostatních dopravních prostředků MHD v Praze.

Bezplatná přeprava bude na území Prahy, kde platí tarifní pásma P, 0, B. Držitelé průkazů ZTP a ZTP/P si budou muset kupovat jízdenky až od 1. pásma dále. Informaci, do jakého tarifního pásma určitá stanice patří, naleznete např. v IDOSu po kliknutí na číslo vlaku a rozbalení seznamu stanic. Zjednodušeně lze říci, že bezplatně lze cestovat do všech stanic, jejichž název začíná slovem Praha -... (Praha pomlčka název).

ePoukaz nově povinný

Od 1. 1. 2026 se zdravotnické prostředky (např. bílé hole, lupy, ozvučené teploměry) předepisují pouze elektronicky formou **ePoukazu**.

Papírový poukaz je možný jen výjimečně – například při návštěvě lékaře u pacienta doma nebo při vážných technických potížích, a to pouze pokud to zdravotní stav pacienta vyžaduje (dle § 28a zákona č. 375/2025 Sb.).

Pro většinu pacientů se nic zásadního nemění – ePoukazy se používají již od roku 2022.

Jak ePoukaz funguje?

- Lékař vystaví ePoukaz, který je uložen v centrálním systému (součást eReceptu).
- Každý ePoukaz má unikátní devítimístný kód (identifikátor).
- Kód vám lékař předá: SMS zprávou, e-mailem, přes aplikaci nebo vytištěný na papíře.

Při vyzvednutí pomůcky stačí:

- ukázat kód (v mobilu nebo na papíře), nebo
- předložit občanský průkaz – výdejce si ePoukaz dohledá v systému.

Výhoda: ePoukaz se neztratí, protože je uložen elektronicky.

Pomůcky pro osoby se zrakovým postižením

Při objednání na dálku (např. v prodejnách Tyflopomůcky v Praze nebo Olomouci) je nejlepší přeposlat SMS nebo e-mail s kódem přímo prodejně. U bílých holí je nutné sdělit také požadovanou délku, protože ta není v ePoukazu uvedena. Osobní vyzvednutí je možné s kódem nebo jen s občanským průkazem.

Nový zákon

Od 1. 1. 2026 platí také nový zákon o kategorizaci zdravotnických prostředků (č. 288/2025 Sb.), kde je uveden seznam pomůcek hrazených ze zdravotního pojištění.

Za Sociálně-právní poradnu Václava Baudišová

redakčně upravila Kateřina Göblová

PŘIPOMÍNÁME

Při kontrole členské základny jsme zjistili, že někteří z Vás dosud neuhradili **členský příspěvek za rok 2025**.

V souladu se stanovami SONS bychom Vám v případě jeho neuhrazení museli od 1. 4. 2026 Vaše členství pozastavit. Ale i po tomto datu máte možnost příspěvek uhradit do 30. září 2026.

Členský příspěvek ve výši 100 Kč můžete uhradit na náš účet: **263521254/0300** (nezapomeňte do poznámky uvést své jméno) nebo osobně v kanceláři OO SONS,

I. P. Pavlova 69 v Olomouci. Vše za Vás může vyřídit i známý nebo rodinný příslušník.

Děkujeme a budeme rádi, když i nadále zůstanete našimi členy.

Pracovníci OO SONS Olomouc

NABÍDKA Z KNIHOVNY MĚSTA OLOMOUC

Knihovna města Olomouce nabízí dvě formy výpůjčky:

Elektronické audioknihy (E-audioknihy):

on-line výpůjčka přes službu Palmknihy.

Podmínky: být registrovaným čtenářem knihovny, mít registraci u Palmknihy (se stejným e-mailem jako v knihovně), přihlásit se do katalogu Tritius.

Kde je najdete: v katalogu v horní liště → „E-výpůjčky“ → „E-Audioknihy od Palmknih“

Jak fungují výpůjčky:

- cca 1 750 titulů
- max. 5 titulů současně
- výpůjčka na 31 dní
- vrácení proběhne automaticky
- poslouchat lze v aplikaci Palmknihy (mobil, tablet, vybrané e-čtečky – např. ONYX)

Fyzické CD (hudba a audioknihy):

k dispozici je cca 10 000 hudebních CD a cca 6 000 audioknih na CD/MP3.

Podmínky výpůjčky: max. 10 titulů současně, výpůjční doba 28 dní, možnost prodloužit 2× (telefonicky nebo e-mailem), vrátit může i jiná osoba, půjčuje se osobně v hudebním oddělení.

Registrace do knihovny (platnost 1 rok)

- Dospělí: 140 Kč
- Děti, studenti do 26 let, senioři, invalidní důchodci, ZTP: 70 Kč
- **Držitelé ZTP/P: zdarma (nutná osobní návštěva kvůli ověření průkazu)**

Základ je jednoduchý, stačí být čtenářem knihovny a zaregistrovat se u Palmknih stejným e-mailem. Poté už vše funguje přes aplikaci.

Kontakt na knihovnu v případě dotazů: 585 545 125

STŘÍPKY Z AKCÍ

Masopustní setkání v klubovně

Poslední lednová akce se nesla v duchu masek a různých kostýmů. Masopust zahájily naše dvě dobrovolnice Marta a Zlatka, které si připravily malé představení, a to v podání paní primářky a zdravotní sestřičky z oční ambulance. Dále nás v klubovně navštívil např. indián, vlaková průvodčí a nesměla chybět ani čarodějnice. V průběhu proběhl tradiční Masopustní kvíz. Otázky byly záludné, ale vždy jsme se nějak společně dobrali ke správné odpovědi. Masopust hodnotíme opět jako velmi povedený.

Putování Vlastivědným muzeem v Olomouci

Po akcích konaných v naší klubovně jsme po dlouhé době vyrazili do centra Olomouce. Vydali jsme se do Vlastivědného muzea v Olomouci, které se chlubí svojí přístupností pro osoby se zrakovým postižením, konkrétně jsme se vydali na stálou výstavu Příroda - od počátku do konce. V muzeu nás provázel mladý průvodce, který byl plně připraven na náš příchod. Komentovanou prohlídku průvodce doplnil také o haptické prvky. Nechal nás ohmatat různé kožešiny našich českých zvířat, které jsme vzápětí hádali. Dokonce nám průvodce ukázal i tlačítka se zvuky zvířat, které jsme si mohli opět vyzkoušet.

Ohlédnutí za legendami i léta spolupráce s Knihovnou města Olomouce

V lednu jsme v našich prostorách opět přivítali vzácné hosty, kteří nám připomněli, že hudba a kultura jsou mostem mezi generacemi. Beseda na téma „**Legendy československé populární hudby v období první republiky**“ pod vedením pracovníků Knihovny města Olomouce, paní Petry Mazáčové a pana Petra Siče, byla nejen informačně bohatá, ale především lidsky hřejivá.

Paní Petra Mazáčová nás s grácií provedla historií zábavy od počátku minulého století. Společně jsme se přenesli do dob slavného literárního kabaretu **Červená sedma** a připomněli si osudy písničkáře **Karla Hašlera**, jehož melodie si mnozí z nás stále pamatují.

Nechybělo ani ohlédnutí za érou **Osvobozeného divadla**, které neodmyslitelně patří k české kultuře, a připomínka elegance, kterou do našich domovů vnášel **orchestr R. A. Dvorského**. Paní moderátorka vzpomněla, jak se lidé bavili v dobových tančírnách a jaký význam měl tehdy vznikající rozhlas nebo kouzlo prvních biografů. Výklad skvěle doplňoval pan Petr Sič, který pouštěl unikátní ukázky hlasů těchto velikánů a dobové hudby. Celé odpoledne se neslo ve znamení nostalgie i radosti z objevování zapomenutých příběhů.

Partnerství, které trvá roky

Tato beseda však nebyla ojedinělou akcí. Spolupráce s panem Sičem a paní Mazáčovou trvá již dlouhá léta a my si jejich profesionálního i lidského přístupu nesmírně vážíme. Setkání probíhají střídavě jak v naší klubovně na ulici I. P. Pavlova, tak přímo v prostorách knihovny na ulici Jungmannova.

Rádi bychom touto cestou poděkovali také ředitelce knihovny Mgr. Lence Pruckové, pod jejíž záštitou tato spolupráce probíhá. Nesmíme zapomenout ani na pobočku Brněnská, která se stala tradičním místem pro každoroční výstavy zrakově postižených výtvarníků a fotografů, čímž knihovna významně pomáhá propojovat svět umění se světem handicapovaných.

Novinky v síti knihoven: Trnkova a změny na Brněnské

Knihovna města Olomouce se neustále rozvíjí, což přináší i některé změny v provozu:

- Již 2. února 2026 byla slavnostně otevřena nová moderní pobočka na Trnkově ulici. Ta slibuje nejen širší nabídku služeb, ale má ambici stát se centrem komunitního života v této části města.
- V souvislosti s otevřením nové pobočky dochází k úpravě provozu na Brněnské. Půjčovna zde zůstává zachována, ale bude otevřena **pouze jednou týdně, a to každou středu**.

Děkujeme Knihovně města Olomouce za to, že je pro nás dlouholetým a spolehlivým partnerem, a těšíme se na další společná setkání.

Jan Příborský

VZPOMÍNÁME

Vzpomínka na Miloslava Fialu - (11.1.1930 – 6.10.2018)

Když dnes myslím na pana Miloše Fialu, vrací se mi nejen jeho jméno, ale celý prostor, ve kterém učil žít i tvořit. Dílna, kde voněla hlína a kde ticho nebylo prázdné, ale plné soustředění, trpělivosti a laskavosti. Byl to člověk, který mne nevedl jen k řemeslu, ale k tomu, jak se dotýkat světa s respektem.

Naše společná cesta netrvala dlouho. Byla to vlastně jen krátká doba, kdy jsme měli možnost se poznat. A přesto byla naplněná tak silnou zkušeností, že ji nosím v sobě dodnes. Díky němu jsem poprvé opravdu nahlédla do světa a života nevidomých – ne jako do omezení, ale jako do jiného způsobu vnímání, kde dotek, trpělivost a vnitřní klid nahrazují zrak.

Nejživěji si pamatuji chvíli, kdy mi poprvé vložil do rukou kus hlíny. Jeho prsty, jisté a klidné, mi ukazovaly, že tvar se nehledá očima, ale citem. Že hlína odpovídá, když jí člověk naslouchá. A pak jeho tichá věta, pronesená s úsměvem: „Nástroje vracej tam, kde byly. Pořádek je taky dotek.“

Tehdy jsem to brala jako praktickou radu. Dnes vím, že to byla životní lekce

o úctě k práci, prostoru i lidem.

Když na něj myslím, nevidím slepotu. Vidím ruce, které tvořily svět podle hmatu, a člověka, který dokázal předat víc, než kolik se dá naučit slovy. A tak mu dnes, v den jeho narozenin, posílám přání nahoru:

Ať tam, kde je, může dál tvořit s klidem, který měl v sobě. Ať ví, že i krátké setkání dokáže změnit život – a že ten dotek, který zanechal, zůstává ve mě dál.

Zuzana Valihrachová

„Kdybychom neměli zimu, jaro by nebylo tak příjemné, kdybychom občas nezakusili nepřízeň osudu, prosperita by nebyla tak vítaná.“

Anne Bradstreet

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Tentokrát začneme VELKOU GRATULACÍ z trošku jiného soudku.

Vážení přátelé, rádi Vám sdělujeme radostnou zprávu. **V neděli 8. 2. se naší kolegyni Klárce Hájkové narodila dcera NELINKA.** Myslíme na ně a máme velkou radost, že je maminka i miminko (i tatínek) v pořádku. Rodince přejeme šťastný vstup do nového života, hodně vzájemné lásky, štěstí, radostí a hlavně zdraví.

Vaši pracovníci Oblastní pobočky SONS Olomouc

Přání jubilantům

Milé jubilantky, vážení jubilanti!

S příchodem jara přichází i nové světlo a radost. Přejeme Vám, aby Vás hřálo nejen jarní slunce, ale i láska a pozornost lidí kolem Vás.

Hodně zdraví, klidu a úsměvů k Vašemu jubileu

Vaši pracovníci Oblastní pobočky SONS Olomouc

Opustili nás

S úctou a tichou vzpomínkou oznamujeme, že v lednu naše řady opustila naše dlouholetá členka paní Helena Strublová. Kdo jste paní Strublovou znali, vzpomeňte na ni v tiché vzpomínce.

Členové oblastní rady a pracovníci OO SONS Olomouc

Úsměv je světlo, jež se ukáže v okně obličeje a naznačí, že srdce je doma.

Louis Schmidt

ZAJÍMAVOSTI

Význam Velikonoc

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanský svátek, který oslavuje zmrtnýchvstání Ježíše Krista, vítězství nad smrtí a naději na nový život; původně se prolínaly s pohanskými oslavami jara a obnovy přírody, což se odráží v tradicích jako barvení vajec (symbol nového života), pomlázka (symbol vitality) a koledování, které spojují náboženský význam s příchodem jara.

Datum Velikonoc se liší, protože se váže na první jarní úplněk a židovský svátek Pesach.

Týden před Velikonocemi se nazývá Pašijový, za své pojmenování vděčí pašijím – biblickým vyprávěním o umučení Krista. Každý den v tomto svatém týdnu má své vlastní pojmenování a význam.

- **Květná neděle** - připomíná Ježíšův příjezd do Jeruzaléma, začíná svatý týden.
- **Modré pondělí** a **Žluté úterý** - dny, kdy se v chalupách uklízelo a vymetaly pavučiny.

○ **Škaredá (sazometná) středa** - připomíná Jidášovu zradu, tedy škaredý skutek. Je to den, kdy se nikdo nesměl mračit, jinak by se mračil po celý rok. Podle tradice se vymetaly komíny, aby byly z příbytku vyhnány zlé síly.

○ **Zelený čtvrtek** - název je podle zelené barvy Olivové hory, kde začalo Kristovo utrpení, připomíná se také poslední večeře Páně. V tento den, se musel připravit pokrm ze zelené zeleniny nebo bylin (špenát, kopřiva), aby byl člověk po celý rok zdravý. Na Zelený čtvrtek utichaly zvony a „odlétají do Říma“. Znovu se rozeznávaly na Bílou sobotu. Místo zvonů se však ozývaly ve vsích dřevěné řehtačky, jejich zvuk měl vyhánět nečisté síly z domů a stavení.

○ **Velký pátek** - den ukřižování Krista. V tento den se nesmělo hýbat se zemí (orat, kopat, sázet), projevovala se tím úcta k matičce zemi. Chlapci se chodili koupat a potápět, přitom lovíli oblázky ze dna a poté je zahazovali; mělo je to chránit před bolestmi zubů. Nesmělo se prát prádlo, protože by se nemáčelo do vody, ale do Kristovy krve. Také se tento den otevírala zem, aby ukázala své poklady.

○ **Bílá sobota** - v domácnostech uhasla všechna ohniště a světil se oheň před kostelem, z něhož si hospodyně přinesla domů žhnoucí polínko a doma z něho zažehla nový oheň. Pekly se mazance, beránci, jidáše. Vše se chystalo na Boží hod velikonoční. Chlapci pletli pomlázky a zdobila se vajíčka.

○ **Bílá sobota** → **Velikonoční neděle** - Boží hod velikonoční, v noci ze soboty na neděli došlo ke Zmrtvýchvstání Ježíše Krista, tato noc se označovala jako "velká" a tak vznikl název Velikonoce. Velikonoční svátky vrcholí, končí půst.

o **Velikonoční pondělí** - u nás je spojeno s nejrůznějšími zvyky a tradicemi, které souvisí s koncem zimy a začínajícím jarem. Tyto zvyky vystupují z křesťanského chápání Velikonoc. Brzy ráno vycházeli koledníci s pomlážkami šlehat děvčata, aby z nich vyhnali nemoci a lenost. Pomlázka byla pletena z mladých proutků, které dívkám předávaly mládí a krásu. Dívky pak koledníky podarovaly malovanými vajíčky.

Nestačí v lepší časy doufat. Kvalitě budoucnosti je třeba aktivně pomoci. Jestli chci někdy v budoucnu květiny, musím dnes sázet.

Robert Fulghum

Kontakty na spolupracující organizace:

Tyflopomůcky – 585 415 130, 777 360 348, www.tyflopomucky.cz/olomouc

Tyfloservis – 585 428 111, 776 212 342, www.tyfloservis.cz

TyfloCentrum – 585 423 737, 730 870 776, www.tyflocentrum-ol.cz

Ergones – 730 870 768, www.ergones.cz

Pracovnice pro odstraňování bariér – Bc. Zuzana Znojilová, tel: 730 870 761, e-mail znojilova@tyflocentrum-ol.cz

Naše aktivity můžete podpořit osobně nebo zasláním finančního příspěvku na účet naší pobočky u ČSOB, č. účtu: **263521254/0300**.

Děkujeme Vám!

Na přípravě Informátoru se podílejí:
J. Duchoňová, K. Göblová, J. Machalová
J. Příborský – zvuková verze.

Informátor je hrazen z prostředků Statutárního města Olomouce.

Pro členy naší pobočky je vydáván zdarma.

Zpravodaj vychází ve zvětšeném černotisku, ve zvukové verzi,
je rozesílán e-mailem. Na vyžádání jej vytiskneme v Braillově písmu.

Také je umístěn na webových stránkách pobočky.